

Warszawa, 9 maja 2025 r.

Pani
Hanna Wróblewska
Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

ul. Krakowskie Przedmieście 15
00-071 Warszawa

Szanowna Pani Minister!

Zwracamy się do Pani Minister z apelem o podjęcie pilnych działań w fundamentalnej dla całego sektora kreatywnego sprawie związanej z procedowanym obecnie na poziomie UE „Kodeksem postępowania” dla dostawców systemów AI ogólnego przeznaczenia.

Jesteśmy głęboko przekonani, że wszyscy, zarówno obywatele-konsumenci, jak i twórcy i producenci kontentu, powinni móc czerpać korzyści ze sztucznej inteligencji. W końcu to profesjonalne treści kulturalne i kreatywne – dziennikarskie, literackie, filmowe, plastyczne itd. – są niezbędnym surowcem napędzającym rewolucję AI, bez którego wysokiej jakości AI nie może istnieć.

Obecnym przepisom krajowym i unijnym brakuje jednak solidnych zabezpieczeń zapewniających, że każdy skorzysta na rozwoju sztucznej inteligencji, z należyтым uwzględnieniem przejrzystości, odpowiedzialności i należytego wynagrodzenia dla twórców i posiadaczy praw. Wszystkie te aspekty mają kluczowe znaczenie i miały być doprecyzowane w tworzonej właśnie „Kodeksie postępowania”.

Kodeks ten zawiera m.in. warunki z zakresu ochrony praw autorskich lub praw pokrewnych, które w każdej kolejnej wersji (11 marca opublikowano trzeci projekt), są sformułowane coraz gorzej. Ich wprowadzenie osłabi ochronę twórców i producentów treści, a wręcz sprawi, iż skuteczne egzekwowanie praw stanie się niemożliwe. Tym samym cele, jakie przyświecały uchwaleniu Aktu ws. sztucznej inteligencji, nie zostaną nawet w minimalnym stopniu zrealizowane.

Jako przedstawiciele całego sektora kreatywnego nie możemy zaakceptować takiej sytuacji i dlatego apelujemy, aby Polska już 12/13 maja – podobnie jak Hiszpania i Portugalia – podczas najbliższego posiedzenia Rady Europejskiej (Council of the UE – Education, Youth, Culture and Sport; w agendzie na 13 maja, w punkcie AOB, Culture, Audiovisual and Media, lit. b) opowiedziała się za pilnym wprowadzeniem zmian. Koniecznym jest, aby Kodeks odzwierciedlał podstawowe zasady Aktu w sprawie sztucznej inteligencji, zachowując właściwą równowagę między – z jednej strony – wspieraniem konkurencyjności i rozwoju technologicznego, a – z drugiej strony – ochroną praw podstawowych, w tym praw autorskich. Oczekujemy też od naszego Rządu, by interwencję w ochronie twórców i producentów kultury podejmował stale i zdecydowanie.

W przeciwnym razie los całego sektora kreatywnego, co podkreślano wielokrotnie podczas zorganizowanej przez MKiDN w ramach polskiej prezydencji konferencji poświęconej AI, będzie przesądzony i wkrótce twórcy i producenci kultury zostaną zastąpieni przez technologicznych gigantów. Ten sam los spotka profesjonalne i wiarygodne źródła i kanały informacji. Nie wolno do tego dopuścić. Przekazanie bowiem zagranicznym podmiotom kompetencji tworzenia treści i zastąpienia, a właściwie likwidacji innych źródeł informacji, zagrozi interesom Polski i doprowadzi do osłabienia dyskursu politycznego oraz do krytycznego zagrożenia dla wciąż budowanego ustroju demokratycznego. Niczym nieskrępowane zagraniczne podmioty serwując jednorodną, dbającą o własne interesy narrację, poprzez własne, całkowicie nietransparentne algorytmy, pozbawią nas tożsamości narodowej i pchną w kulturalną otchłań.

Dlatego właśnie apelujemy do Pani Minister, by polscy przedstawiciele biorący udział w pracach nad dokumentami dotyczącymi zasad działania AI, w tym wspomnianym „Kodeksem postępowania”, domagali się wprowadzenia stosownych zmian, mając na uwadze konieczność ochrony demokracji i kultury narodowej.

Z wyrazami szacunku

Jerzy Kornowicz

Prezes

Stowarzyszenia Kreatywna Polska

Stowarzyszenie Kreatywna Polska działa na rzecz rozwoju i ochrony polskiej kultury i nauki, twórczości i innowacyjności. Jego celem jest upowszechnianie i zapewnienie równego dostępu do dóbr kultury, ochrona praw moralnych i materialnych wynikających z działalności twórczej w tym naukowej, artystycznej, literackiej, publicystycznej czy innowacyjnej. Stowarzyszenie Kreatywna Polska jest jedyną w kraju tak szeroką reprezentacją różnych środowisk kreatywnych i innowacyjnych tj. twórców, naukowców, wydawców prasy i książek, producentów i przedsiębiorców z przemysłu kreatywnego i innowacyjnego wobec instytucji państwa, samorządu, organizacji pozarządowych i osób fizycznych.